

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

17. detsember 2020*

Eelotsusetaotlus – Euroopa Liidu kodakondsus – ELTL artiklid 18 ja 21 – Liidu kodaniku väljaandmine kolmandale riigile – Isik, kes sai liidu kodakondsuse pärast oma huvide keskme üleviimist taotluse saanud liikmesriiki – Liidu õiguse kohaldamisala – Väljaandmise keeld, mida kohaldatakse ainult oma kodanikele – Vaba liikumise piirang – Karistamatuse ärahoidmisel rajanev põhjendus – Proportsionaalsus – Selle liikmesriigi teavitamine, mille kodakondsus on väljanõutaval isikul – Taotluse saanud liikmesriigi ja päritoluliikmesriigi kohustus paluda väljaandmist taotlevalt kolmandalt riigilt kriminaaltoimiku edastamist – Puudumine

Kohtuasjas C-398/19,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Kammergericht Berliini (Berliini liidumaa kõrgeim üldkohus, Saksamaa) 14. mai 2019. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 23. mail 2019, menetluses järgmise isiku väljaandmiseks:

BY

menetluses osales:

Generalstaatsanwaltschaft Berlin,

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president K. Lenaerts, asepresident R. Silva de Lapuerta, kodade presidendid J.-C. Bonichot, M. Vilaras, E. Regan, M. Ilešič, L. Bay Larsen, A. Kumin ja N. Wahl, kohtunikud S. Rodin, F. Biltgen, K. Jürimäe (ettekandja), C. Lycourgos, I. Jarukaitis ja N. Jääskinen,

kohtujurist: G. Hogan,

kohtusekretär: osakonna juhataja D. Dittert,

arvestades kirjalikku menetlust ja 16. juuni 2020. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- BY, esindaja: *Rechtsanwalt* K. Peters,
- Saksamaa valitsus, esindajad: J. Möller, M. Hellmann, R. Kanitz, F. Halabi ja A. Berg,
- Iirimaa, esindajad: M. Browne, G. Hodge, J. Quaney ja A. Joyce, keda abistas M. Gray, SC,
- Kreeka valitsus, esindajad: V. Karra, A. Magrippi ja E. Tsaousi,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

- Läti valitsus, esindajad: I. Kucina, V. Soņeca ja L. Juškeviča,
- Ungari valitsus, esindajad: M. Z. Fehér ja R. Kissné Berta,
- Austria valitsus, esindajad: J. Schmoll ja M. Augustin,
- Poola valitsus, esindaja: B. Majczyna,
- Rumeenia valitsus, esindajad: L. Lițu, S.-A. Purza ja C.-R. Cantăr,
- Euroopa Komisjon, esindajad: S. Grünheid ja R. Troosters,

olles 24. septembri 2020. aasta kohtuistungil ära kuulunud kohtujuristi ettepaneku,
on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb ELTL artiklite 18 ja 21 ning 6. septembri 2016. aasta kohtuotsuse Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630) tõlgendamist.
- 2 Taotlus on esitatud seoses Ukraina ametiasutuste poolt Saksamaa ametiasutustele saadetud taotlusega anda Ukraina ja Rumeenia kodanik BY kriminaalmenetluse läbiviimiseks välja.

Õiguslik raamistik

Väljaandmise Euroopa konventsioon

- 3 13. detsembri 1957. aasta väljaandmise Euroopa konventsiooni (edaspidi „väljaandmise Euroopa konventsioon“) artikkel 1 sätestab:

„Kooskõlas käesoleva konventsiooni sätete ja tingimustega kohustuvad lepingupooled üksteisele välja andma isikud, kelle suhtes on taotleva poole pädevad asutused algatanud kriminaalmenetluse kuriteo tõttu või kes on nimetatud asutuste poolt tagaotsitavad kohtuotsuse või kinnipidamiskorralduse täideviimiseks.“

- 4 Konventsiooni artikkel 6 „Kodanike väljaandmine“ näeb ette:
  1. a) Lepingupoolel on õigus keelduda oma kodanike väljaandmisest.;
  - b) Iga lepingupool võib allakirjutamisel või ratifitseerimis- või ühinemisdokumendi deponeerimisel määratleda mõiste „kodanik“ käesoleva konventsiooni tähenduses.;
  - c) Kodakondsust määratletakse väljaandmisotsuse tegemise aja järgi. [...]
2. Kui taotluse saanud pool ei anna oma kodanikku välja, siis taotleva poole palvel esitab ta asja oma pädevale asutusele, et vajaduse korral alustada menetlust. Selleks antakse toimik, informatsioon ja kuriteoga seotud asitõendid tasuta üle artikli 12 lõikes 1 ettenähtud moel. Taotlevat poolt informeeritakse tema taotluse tulemustest.“

5 Konventsiooni artikli 12 lõige 2 sätestab:

„Taotlusele lisatakse:

- a) vastavalt taotleva riigi seaduses kehtestatud protseduurile tehtud süüdimõistva otsuse või koheselt kohaldatava kinnipidamiskorralduse või muu sama sisuga korralduse originaal või tõestatud koopia;
- b) info kuritegude kohta, millega seoses väljaandmist nõutakse. Nende toimepanemise aeg ja koht, õiguslik määratlus ja viited asjasse puutuvatele õigusnormidele tehakse võimalikult täpselt; ja
- c) asjasse puutuvate aktide koopia või, kui see pole võimalik, siis info kohaldatava seaduse kohta ning väljanõutava isiku võimalikult täpne kirjeldus koos informatsiooniga, mis aitab tuvastada tema isikut ja kodakondsust.“

6 Saksamaa Liitvabariik on esitanud väljaandmise Euroopa konventsiooni artikli 6 tähenduses deklaratsiooni järgmises sõnastuses:

„Saksamaa kodanike väljaandmine Saksamaa Liitvabariigist välisriigile ei ole [Saksamaa Liitvabariigi 23. mai 1949. aasta põhiseaduse (Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland (*BGBI* 1949 I, lk 1)] artikli 16 lõike 2 esimese lause kohaselt lubatud ja sellest tuleb seega igal juhul keelduda.

Mõiste „kodanikud“ väljaandmise Euroopa konventsiooni artikli 6 lõike 1 punkti b tähenduses hõlmab kõiki Saksamaa kodanikke Saksamaa Liitvabariigi põhiseaduse artikli 116 lõike 1 tähenduses.“

Raamotsus 2002/584/JSK

7 Nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsuse 2002/584/JSK Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra kohta (EÜT 2002, L 190, lk 1; ELT eriväljaanne 19/06, lk 34), artikli 1 lõiked 1 ja 2 näevad ette:

„1. Euroopa vahistamismäärus on liikmesriigi väljaantud kohtuotsus, et teine liikmesriik võtaks tagaotsitava vahi alla ja annaks ta üle kriminaalmenetluse raames kohtu alla andmise või vabadusekaotuse või vabadust piirava julgeolekumeetme täitmiseks.

2. Liikmesriigid täidavad mis tahes Euroopa vahistamismääruse vastastikuse tunnustamise põhimõtte alusel ja vastavalt käesoleva raamotsuse sätetele.“

Saksa õigus

Saksamaa Liitvabariigi põhiseadus

8 Saksamaa Liitvabariigi põhiseaduse artikli 16 lõige 2 sätestab:

„Ühtki Saksamaa kodanikku ei või välismaale välja anda. Seaduses võib ette näha erandid väljaandmiseks Euroopa Liidu liikmesriigile või rahvusvahelisele kohtule juhul, kui on tagatud õigusriigi põhimõtted.“

Karistusseadustik

- 9 Karistusseadustiku (Strafgesetzbuch) põhikohtuasja asjaoludele kohaldatava redaktsiooni § 7 sätestab:

„(1) Saksa karistusõigus on kohaldatav Saksa kodanike vastu välismaal toime pandud kuritegude suhtes, kui tegu on karistatav teo toimepanemise kohas või kui teo toimepanemise koht ei allu ühegi riigi karistusõiguslikule jurisdiktsioonile.

(2) Muude välismaal toime pandud kuritegude suhtes on Saksa karistusõigus kohaldatav juhul, kui tegu on karistatav teo toimepanemise kohas või kui teo toimepanemise koht ei allu ühegi riigi karistusõiguslikule jurisdiktsioonile ja kui teo toimepanija

1. oli teo toimepanemise ajal Saksa kodanik või sai selleks pärast teo toimepanemist või
2. oli teo toimepanemise ajal välismaalane ja peeti kinni Saksamaal ning kuigi väljaandmise seadus (Auslieferungsgesetz) võimaldab kõnealuse isiku kuriteo liigi tõttu välja anda, ei anta teda välja, sest väljaandmistootlust ei ole mõistliku aja jooksul esitatud, isiku väljaandmisest on keeldutud või väljaandmist ei saa täide viia.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 10 BY on Ukraina ja Rumeenia kodanik. Ta sündis Ukrainas ja elas selles riigis kuni kolimiseni Saksamaale, mis leidis aset 2012. aastal. 2014. aastal sai ta oma taotluse alusel Rumeenia kodakondsuse, kuna ta pärines varem Rumeenia koosseisu kuulunud Bukoviinas elanud Rumeenia kodanikest. Ta ei ole kunagi Rumeenias elanud.
- 11 Ukraina kohtu tehtud vahistamismääruse alusel esitas Ukraina peaprokuratuur 15. märtsil 2016 ametliku taotluse BY väljaandmiseks, et viia läbi kriminaalmenetlus Ukraina avaliku ettevõtja varade omastamise asjas. See taotlus edastati Saksamaa Liitvabariigile Ukraina justiitsministeeriumi vahendusel.
- 12 BY võeti 26. juulil 2016 vahi alla. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu, Kammergericht Berliini (Berliini liidumaa kõrgeim üldkohus, Saksamaa) 1. augusti 2016. aasta määrusega kohaldati BY suhtes väljaandmisvahistust. Selle kohtu 28. novembri 2016. aasta määruse kohaselt vabastati BY 2. detsembril 2016 kaitsjoni vastu tingimisi.
- 13 Vahepeal teavitas Generalstaatsanwaltschaft Berlin (Berliini peaprokuratuur, Saksamaa) 9. novembri 2016. aasta kirjaga, millele oli lisatud eelmises punktis nimetatud 1. augusti 2016. aasta kohtumäärus, Rumeenia justiitsministeeriumi väljaandmistootlusest ja küsis, kas Rumeenia ametiasutused kavatsesid ise läbi viia kriminaalmenetluse BY kui Rumeenia kodaniku suhtes, kes on välisriigis toime pannud kriminaalkorras karistatava teo. Nimetatud ministeerium vastas 22. novembri 2016. aasta kirjas, et Rumeenia ametiasutused võivad kriminaalmenetlust alustada ainult Ukraina ametiasutuste taotlusel. Saanud 2. jaanuaril 2017 uue päringu, milles Berliini peaprokuratuur soovis teada, kas Rumeenia kriminaalõigus võimaldab kõnealuste tegude eest vastutusele võtta, vastas ministeerium 15. märtsil 2017, et riigisisese vahistamismääruse tegemine kui Euroopa vahistamismääruse tegemise eeltingimus oli võimalik siis, kui väljanõutava isiku süü kohta on piisavalt tõendeid, ning palus Berliini peaprokuratuuril esitada talle need BY-le etteheidetavaid tegusid puudutavad dokumendid ja tõendite koopiad, mille Ukraina ametiasutused olid prokuratuurile saatnud.
- 14 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul järeldab ta sellest vastusest, et Rumeenia õigus lubab põhimõtteliselt alustada Rumeenia kodaniku suhtes kriminaalmenetlust seoses välisriigis toime pandud kuritegudega.

- 15 Selle kohtu sõnul on BY väljaandmine Ukrainale õiguspärane, kuid võib olla vastuolus 6. septembri 2016. aasta kohtuotsusega Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630), kuna Rumeenia õigusasutused ei ole ametlikult teinud otsust Euroopa vahistamismääruse võimaliku tegemise kohta. Nimetatud kohus täpsustab, et kuigi Saksamaa Liitvabariik keeldub oma kodanikke välja andmast, ei ole teiste liikmesriikide kodanike suhtes mingisugust väljaandmiskeeldu. Eelotsusetaotluse esitanud kohtul on siiski tekkinud küsimus, millised on selle kohtuotsuse tagajärjed tema menetluses oleva kohtuasja lahendamisele, kuna selle kohtuasja asjaolud erinevad nimetatud kohtuotsuse aluseks olnud kohtuasja asjaoludest.
- 16 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib esimesena, et BY asus Saksamaale elama ajal, mil tal oli ainult Ukraina kodakondsus, ning et ta sai Rumeenia kodakondsuse alles hiljem. BY Saksamaal viibimine ei kujuta seega endast talle ELTL artikli 21 lõikega 1 antud õiguse kasutamist. Seega tekib küsimus, kas põhimõtted, mille Euroopa Kohus tõi välja 6. septembri 2016. aasta kohtuotsuses Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630), on BY olukorrale kohaldatavad.
- 17 Teisena viitab eelotsusetaotluse esitanud kohus praktilistele raskustele sellest kohtuotsusest tulenevate põhimõtete rakendamisel. Ta märgib, et Rumeenia õigusasutused saavad otsustada, kas neil on BY suhtes menetluse alustamine võimalik, vaid juhul, kui nende käsutuses on tema vastu kogutud tõendid. Need tõendid ei ole aga väljaandmise Euroopa konventsiooni artikli 12 lõike 2 kohaselt väljaandmistaotlusele lisatavad dokumendid, mistõttu ei saa taotluse saanud liikmesriik neid neile asutustele edastada. Igal juhul võib nende tõendite edastamise üle liikmesriigile, mille kodanik väljanõutav isik on – sarnaselt täieliku väljaandmistaotlusega –, otsustada ainult väljaandmist taotlev kolmas riik iseseisvalt.
- 18 Eelotsusetaotluse esitanud kohtul on seega tekkinud küsimus, kas selle liikmesriigi ametiasutused, mille kodakondsus väljanõutaval isikul on ja keda taotluse saanud liikmesriik on väljaandmistaotlusest teavitanud, on kohustatud paluma väljaandmist taotleval kolmandal riigil edastada neile kriminaaltoimik, et nad saaksid kaaluda võimalust ise kriminaalmenetlus läbi viia. Selline palve võib tekitada suure ajakulu, mida on raske põhjendada. Praktikas oleks samuti raske nõuda, et taotluse saanud liikmesriik paluks kolmandal riigil esitada sellele liikmesriigile, mille kodakondsus väljanõutaval isikul on, taotluse, et viimane viiks selle menetluse ise läbi.
- 19 Kolmandana täpsustab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et Saksamaa karistusõigus näeb karistusseadustiku § 7 lõikes 2 ette subsidiaarse pädevuse välismaal toime pandud kuritegudega seoses kriminaalmenetluse läbiviimiseks – sealhulgas välisriikide kodanike suhtes – juhul, kui neid ei anta välja. Tal tekib küsimus, kas ELTL artiklis 18 sätestatud diskrimineerimiskeelu põhimõtte järgimiseks tuleb seda sätet kohaldada ja tunnistada liidu kodaniku väljaandmine õigusvastaseks. Tema arvates seaks selline lähenemine siiski ohtu kriminaalmenetluse tõhususe.
- 20 Nimelt esiteks, kui selle subsidiaarse pädevuse alusel oleks liidu kodaniku väljaandmine algusest peale õigusvastane, ei oleks väljaandmisvahistamise määruse tegemine ja seega isiku suhtes väljaandmisvahistuse kohaldamine mõne muu Saksa õigusnormi alusel võimalik. Teiseks saab riigisisese vahistamismääruse Saksamaal teha üksnes kaalukate süütõendite põhjal, mille olemasolu saab kinnitada alles pärast seda, kui väljanõutavat isikut süüstavaid tõendeid on analüüsitud. Tõendite saamiseks peaksid Saksa ametiasutused tegema väljaandmistaotluse esitanud kolmandale riigile ettepaneku, et Saksamaa võtab kriminaalmenetluse läbiviimise üle, või paluma kolmandalt riigilt vastavat taotlust, mis suurendaks jällegi ajakulu.

- 21 Neil asjaoludel otsustas Kammergericht Berlin (Berliini liidumaa kõrgeim üldkohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. Kas Euroopa Kohtu 6. septembri 2016. aasta kohtuotsuse Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630) põhimõtted ELTL artiklite 18 ja 21 kohaldamise kohta kolmanda riigi väljaandmistaotluse korral liidu kodaniku suhtes kehtivad ka siis, kui väljanõutav isik viis oma huvide keskmee üle taotluse saanud liikmesriiki ajal, mil ta ei olnud veel liidu kodanik?
  2. Kas 6. septembri 2016. aasta kohtuotsuse Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630) alusel on väljaandmistaotlusest teavitatud päritoluliikmesriik kohustatud nõudma väljaandmistaotluse esitanud kolmandalt riigilt toimiku edastamist, et kaaluda võimalust viia kriminaalmenetlus ise läbi?
  3. Kas liikmesriik, kellelt kolmas riik taotleb liidu kodaniku väljaandmist, on 6. septembri 2016. aasta kohtuotsuse Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630) alusel kohustatud keelduma väljaandmistaotluse täimisest ning võtma kriminaalmenetluse läbiviimise ise üle, kui see on selle liikmesriigi õiguse kohaselt võimalik?“

Euroopa Kohtu pädevus

- 22 Iirimaa väidab, et Euroopa Kohtul puudub pädevus käesolevat eelotsusetaotlust lahendada. Ta märgib, et liidu kodaniku õiguslik olukord kuulub liidu õiguse kohaldamisalasse vaid siis, kui see kodanik kasutas oma õigust vabalt liikuda ajal, mil tal juba oli liidu kodaniku staatus. Nii ei olnud see aga BY puhul ajal, mil ta viis oma huvide keskmee Ukrainast üle Saksamaale. Seega ei tuginenud BY Saksamaal elamiseks ELTL artiklist 21 tulenevale õigusele ega tegutsenud liidu kodanikuna, mistõttu ta ei saa tugineda ELTL artiklile 18.
- 23 Tuleb tõdeda, et need argumendid kattuvad esimese küsimuse analüüsiga, millega eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib sisuliselt kindlaks teha, kas ELTL artiklid 18 ja 21, nagu Euroopa Kohus on neid tõlgendanud 6. septembri 2016. aasta kohtuotsuses Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630), on kohaldatavad sellise liidu kodaniku olukorra suhtes, kes nagu BY on viinud oma huvide keskmee üle muusse liikmesriiki kui see, mille kodakondsus tal on, kuid ajal, mil tal liidu kodaniku staatus veel ei olnud.
- 24 On siiski ilmne, et Euroopa Kohus on pädev andma eelotsusetaotluse esitanud kohtule asjakohased tõlgendusjuhised, mis võimaldavad tal kindlaks teha, kas liidu õigus on sellises olukorras kohaldatav (vt selle kohta 5. mai 2011. aasta kohtuotsus McCarthy, C-434/09, EU:C:2011:277, punktid 43 ja 56).
- 25 Seda pädevust ei sea kahtluse alla asjaolu, et esimesele küsimusele eitava vastuse korral selles mõttes, et ELTL artiklid 18 ja 21 ei ole sellises olukorras kohaldatavad, ei ole teist ja kolmandat küsimust enam vaja analüüsida.
- 26 Neil asjaoludel on Euroopa Kohtul pädevus käesolevale eelotsusetaotlusele vastata.

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

- 27 Esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas ELTL artikleid 18 ja 21 tuleb tõlgendada nii, et need on kohaldatavad sellise liidu kodaniku olukorrale, kes ühe liikmesriigi kodanikuna elab teise liikmesriigi territooriumil ja kelle suhtes on kolmas riik esitanud viimati nimetatud riigile väljaandmistaotluse, ka juhul, kui see kodanik on viinud oma huvide keskme sellesse teise liikmesriiki üle ajal, mil tal liidu kodaniku staatust veel ei olnud.
- 28 Tuleb märkida, et 6. septembri 2016. aasta kohtuotsuses Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630, punkt 30), mis nagu käesolev kohtuasi puudutas väljaandmistaotlust, mille oli esitanud kolmas riik, kellega liit ei olnud väljaandmislepingut sõlminud, leidis Euroopa Kohus, et kuigi väljaandmist reguleerivad õigusnormid kuuluvad niisuguse lepingu puudumise korral liikmesriikide pädevusse, hõlmavad olukorrad, mis kuuluvad ELTL artikli 18 kohaldamisalasse tõlgendatuna koostoimes EL toimimise lepingu sätetega, mis reguleerivad liidu kodakondsust, eelkõige olukordi, mis puudutavad ELTL artikliga 21 tagatud liikmesriikide territooriumil liikumise ja elamise vabaduse teostamist.
- 29 Euroopa Kohtu praktikast nähtub aga, et liikmesriigi kodanik, kellel on sellest tulenevalt liidu kodaniku staatus ja kes elab seaduslikult teise liikmesriigi territooriumil, jääb liidu õiguse kohaldamisalasse (vt selle kohta 2. oktoobri 2003. aasta kohtuotsus Garcia Avello, C-148/02, EU:C:2003:539, punktid 26 ja 27, ning 8. juuni 2017. aasta kohtuotsus Freitag, C-541/15, EU:C:2017:432, punkt 34).
- 30 Järelikult on liikmesriigi kodanikul, kes elab teises liikmesriigis, tulenevalt liidu kodaniku staatusest õigus tugineda ELTL artikli 21 lõikele 1 (vt selle kohta 19. oktoobri 2004. aasta kohtuotsus Zhu ja Chen, C-200/02, EU:C:2004:639, punkt 26, ning 2. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus Bajratari, C-93/18, EU:C:2019:809, punkt 26 ja seal viidatud kohtupraktika) ja tema olukord jääb ELTL artikli 18 tähenduses aluslepingute kohaldamisalasse, mille suhtes kehtib kodakondsuse alusel diskrimineerimise keelu põhimõte (vt selle kohta 6. septembri 2016. aasta kohtuotsus Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, punkt 31 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 13. novembri 2018. aasta kohtuotsus Raugevicius, C-247/17, EU:C:2018:898, punkt 27).
- 31 Seda järeldust ei lükka ümber asjaolu, et see liidu kodanik sai liikmesriigi kodakondsuse ja seega ka liidu kodaniku staatuse alles siis, kui ta juba elas muus liikmesriigis kui see, mille kodakondsuse ta hiljem omandas. Vastupidine tõlgendus, mis takistaks niisugusel kodanikul tugineda liidu kodaniku staatusega antud õigustele, kahjustaks nimelt selle staatuse kui liikmesriikide kodanike põhistaatuse soovivat toimet (vt selle kohta 20. septembri 2001. aasta kohtuotsus Grzelczyk, C-184/99, EU:C:2001:458, punkt 31).
- 32 Sama kehtib asjaolu kohta, et liidu kodanikul, kelle väljaandmist taotletakse, on ka taotluse esitanud kolmanda riigi kodakondsus. Liikmesriigi ja kolmanda riigi topeltkodakondsus ei või nimelt asjaomast isikut ilma jätta vabadustest, mis tal kui liikmesriigi kodanikul liidu õiguse alusel on (13. novembri 2018. aasta kohtuotsus Raugevicius, C-247/17, EU:C:2018:898, punkt 29 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 33 Põhikohtuasjas nähtub eelotsusetaotlusest, et Rumeenia kodanik BY kasutab liidu kodanikuna talle ELTL artiklis 21 ette nähtud õigust elada teises liikmesriigis, käesoleval juhul Saksamaa Liitvabariigis, mistõttu tema olukord kuulub ELTL artikli 18 tähenduses aluslepingute kohaldamisalasse, hoolimata asjaolust, et esiteks viis ta oma huvide keskme üle viimati nimetatud liikmesriiki ajal, mil tal ei olnud veel Rumeenia kodakondsust, ja et teiseks on ta ka väljaandmist taotleva kolmanda riigi kodanik.

34 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esimesele küsimusele vastata, et ELTL artikleid 18 ja 21 tuleb tõlgendada nii, et need on kohaldatavad sellise liidu kodaniku olukorrale, kes ühe liikmesriigi kodanikuna elab teise liikmesriigi territooriumil ja kelle suhtes on kolmas riik esitanud viimati nimetatud riigile väljaandmistootluse, ka juhul, kui see kodanik on viinud oma huvide keskmesse teise liikmesriiki üle ajal, mil tal liidu kodaniku staatust veel ei olnud.

Teine küsimus

35 Kõigepealt tuleb meelde tuletada, et vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikale on ELTL artiklis 267 sätestatud liikmesriigi kohtute ja Euroopa Kohtu vahelises koostöömenetluses Euroopa Kohtu ülesanne anda liikmesriigi kohtule tarvilik vastus, mis võimaldaks viimasel poolelioleva kohtuasja lahendada. Selleks tuleb Euroopa Kohtul temale esitatud küsimused vajaduse korral ümber sõnastada (13. septembri 2016. aasta kohtuotsus Rendón Marín, C-165/14, EU:C:2016:675, punkt 33, ja 8. juuni 2017. aasta kohtuotsus Freitag, C-541/15, EU:C:2017:432, punkt 29).

36 Käesoleval juhul soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus oma teise küsimusega teada, millised kohustused võivad 6. septembri 2016. aasta kohtuotsuse Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630) punktides 47–49 nimetatud teabevahetuses olla liikmesriigil, mille kodanik on see liidu kodanikust väljanõutav isik, kelle suhtes on kolmas riik esitanud väljaandmistootluse liikmesriigile, kelle territooriumil see isik elab. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnastuse kohaselt puudutab see küsimus sellel liikmesriigil, mille kodakondsus väljanõutaval isikul on, lasuvat võimalikku kohustust paluda taotluse esitanud kolmandal riigil edastada talle sellele isikule etteheidetavat kuritegu puudutav toimik.

37 Kuna see teabevahetus põhineb nende kahe liikmesriigi koostööl ning eelotsusetaotluse esitanud kohus käsitleb oma taotluse põhjendustes ühel ja teisel nimetatud liikmesriikidest lasuvaid kohustusi, siis tuleb sellele kohtule täieliku vastuse andmiseks asuda seisukohale, et teise küsimusega soovitakse ka kindlaks teha kohustusi, mis käesoleva kohtuotsuse eelmises punktis viidatud teabevahetuses lasuvad taotluse saanud liikmesriigil.

38 Neil asjaoludel tuleb teine küsimus ümber sõnastada ja asuda seisukohale, et sellega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas ELTL artikleid 18 ja 21 tuleb tõlgendada nii, et juhul, kui seda liikmesriiki, mille kodanik on liidu kodanikust väljanõutav isik, kelle suhtes on kolmas riik esitanud teisele liikmesriigile väljaandmistootluse, on viimati nimetatud liikmesriik sellest taotlusest teavitanud, on üks nendest liikmesriikidest kohustatud paluma väljaandmist taotleval kolmandal riigil edastada neile kriminaaltoimiku koopia, et selle isiku kodakondsusjärgne liikmesriik saaks kaaluda võimalust ise selle isiku suhtes kriminaalmenetlus läbi viia.

39 Esimesena tuleb märkida, et Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et väljaandmist reguleerivad liikmesriigi õigusnormid, millega on nagu põhikohtuasjas kehtestatud erinev kohtlemine olenevalt sellest, kas väljanõutav isik on selle liikmesriigi kodanik või mõne teise liikmesriigi kodanik, võivad nende normidega kaasneva tagajärje tõttu, et teiste liikmesriikide kodanikele, kes seaduslikult elavad taotluse saanud riigi territooriumil, ei anta väljaandmise eest kaitset, mis on tagatud viimati nimetatud liikmesriigi kodanikele, kahjustada kodanikele antud vabadust liikuda ja elada liikmesriikide territooriumil (vt selle kohta 6. septembri 2016. aasta kohtuotsus Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, punkt 32, ja 10. aprilli 2018. aasta kohtuotsus Pisciotti, C-191/16, EU:C:2018:222, punkt 44).

40 Sellest järeldub, et niisuguses olukorras nagu põhikohtuasjas on ebavõrdne kohtlemine, mis seisneb muu kui taotluse saanud liikmesriigi kodanikust liidu kodaniku väljaandmise lubamises, käsitatav ELTL artikli 21 tähenduses vabaduse liikuda ja elada liikmesriikide territooriumil piiranguna (vt selle kohta 6. septembri 2016. aasta kohtuotsus Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, punkt 33, ja 10. aprilli 2018. aasta kohtuotsus Pisciotti, C-191/16, EU:C:2018:222, punkt 45).

- 41 Selline piirang võib olla põhjendatud üksnes juhul, kui see põhineb objektiivsetel kaalutlustel ja on riigisisese õiguse õiguspärase eesmärgiga proportsionaalne (6. septembri 2016. aasta kohtuotsus Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, punkt 34).
- 42 Selles kontekstis on Euroopa Kohus möönnud, et eesmärki välistada kuriteo toime pannud isikute karistamata jäämise oht tuleb pidada õiguspäraseks ja sellega on võimalik põhjendada meedet, mis piirab sellist põhivabadust, nagu on ette nähtud ETLT artiklis 21, tingimusel et meede on vajalik nende huvide kaitseks, mille tagamine on meetme eesmärk, ja ainult niivõrd, kuivõrd seda eesmärki ei saa saavutada vähem piiravate meetmetega (vt selle kohta 6. septembri 2016. aasta kohtuotsus Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, punktid 37 ja 38; 10. aprilli 2018. aasta kohtuotsus Pisciotti, C-191/16, EU:C:2018:222, punktid 47 ja 48, ning 2. aprilli 2020. aasta kohtuotsus Ruska Federacija, C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, punkt 60).
- 43 Sellega seoses on Euroopa Kohus otsustanud, et tuleb eelistada teabevahetust liikmesriigiga, mille kodakondsus on väljanõutaval isikul, et anda selle liikmesriigi asutustele – kui see on asjakohane – võimalus teha Euroopa vahistamismäärus kriminaalmenetluse läbiviimiseks. Seega juhul, kui liikmesriigile, kus asjaomane isik seaduslikult elab, esitab väljaandmistootluse kolmas riik, on see liikmesriik kohustatud teavitama liikmesriiki, mille kodakondsus nimetatud isikul on, ning olenevalt olukorrast viimati nimetatud liikmesriigi taotlusel andma selle isiku talle üle vastavalt raamotsuse 2002/584 sätetele, tingimusel et sellel liikmesriigil on tema riigisisese õiguse alusel pädevus väljanõutava isiku suhtes menetlust läbi viia seoses väljaspool tema territooriumi toime pandud kuritegudega (vt selle kohta 6. septembri 2016. aasta kohtuotsus Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, punktid 48 ja 50; 10. aprilli 2018. aasta kohtuotsus Pisciotti, C-191/16, EU:C:2018:222, punkt 51, ning 2. aprilli 2020. aasta kohtuotsus Ruska Federacija, C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, punkt 70).
- 44 Selleks et kaitsta eesmärki vältida ohtu, et väljanõutav isik jääb karistamata tegude eest, mida talle väljaandmistootluses ette heidetakse, peab Euroopa vahistamismäärus, mille võib teha see liikmesriik, mille kodakondsus sellel isikul on, puudutama vähemalt samu tegusid, mida sellele isikule väljaandmistootluses ette heidetakse (vt selle kohta 10. aprilli 2018. aasta kohtuotsus Pisciotti, C-191/16, EU:C:2018:222, punkt 54).
- 45 Seevastu juhul, kui liikmesriik, mille kodakondsus väljanõutaval isikul on, Euroopa vahistamismäärust ei tee, võib taotluse saanud liikmesriik selle isiku välja anda tingimusel, et on kontrollinud – nagu nõuab Euroopa Kohtu praktika –, et see väljaandmine ei kahjusta Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 19 nimetatud õigusi (vt selle kohta 6. septembri 2016. aasta kohtuotsus Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, punkt 60).
- 46 Neid kaalutlusi arvestades tuleb teisenäe anda eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimustest lähtudes selgitused käesoleva kohtuotsuse punktis 43 mainitud teabevahetuse korraldamise kohta.
- 47 Sisuliselt tuleneb 10. aprilli 2018. aasta kohtuotsuse Pisciotti (C-191/16, EU:C:2018:222) punktidest 55 ja 56, et taotluse saanud liikmesriik täidab oma teavitamiskohustuse, mida on silmas peetud käesoleva kohtuotsuse punktis 43, andes selle liikmesriigi pädevatele asutustele, mille kodakondsus väljanõutaval isikul on, võimaluse taotleda selle isiku neile üleandmist Euroopa vahistamismääruse alusel.
- 48 ELL artikli 4 lõike 3 esimeses lõigus sätestatud lojaalse koostöö põhimõttest lähtudes, mille kohaselt abistavad liit ja liikmesriigid täielikus vastastikus austuses üksteist aluslepingutest tulenevate ülesannete täitmisel (vt selle kohta 6. septembri 2016. aasta kohtuotsus Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, punkt 42), peab taotluse saanud liikmesriik teavitama selle liikmesriigi pädevaid asutusi, mille kodakondsus on väljanõutaval isikul, mitte ainult tema suhtes esitatud väljaandmistootluse olemasolust, vaid ka kõigist õiguslikest ja faktilistest asjaoludest, mida taotluse esitanud kolmas riik on taotluses nimetanud, kusjuures need ametiasutused on siiski kohustatud tagama nende asjaolude konfidentsiaalsuse, kui sellest nõuetekohaselt teavitatud väljaandmistootluse esitanud kolmas riik on seda soovinud. Lisaks peab taotluse saanud liikmesriik teavitama nimetatud

asutusi mis tahes muutustest väljanõutava isiku olukorras, mis on olulised tema suhtes Euroopa vahistamismääruse võimalikuks tegemiseks vastavalt käesoleva kohtuotsuse punktides 43 ja 44 märgitule.

- 49 Seevastu ei saa ei taotluse saanud liikmesriik ega liikmesriik, mille kodanik isik on, olla liidu õiguse alusel kohustatud paluma väljaandmist taotlevalt kolmandalt riigilt kriminaaltoimiku edastamist.
- 50 Lisaks asjaolule, et niisugusel kohustusel ei ole praegu mingit õiguslikku alust liidu õiguses, oleks see vastuolus ka eesmärkidega, millel põhineb käesoleva kohtuotsuse punktis 43 viidatud teabevahetus, kuna Euroopa Kohtu praktika kohaselt on selle teabevahetuse eesmärk kaitsta liidu kodanikke meetmete eest, mis võivad jätta nad ilma ELTL artiklis 21 ette nähtud õigusest vabalt liikuda ja riigis elada, võideldes samas kuritegude eest karistamata jätmise vastu (vt selle kohta 6. septembri 2016. aasta kohtuotsus Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, punkt 47).
- 51 Nimelt, kui väljaandmist taotluse saanud liikmesriik või liikmesriik, mille kodakondsus on väljanõutaval isikul, oleks kohustatud paluma taotlevalt kolmandalt riigilt kriminaaltoimiku edastamist, võiks see väljaandmismenetlust oluliselt raskendada ja selle kestust oluliselt pikendada, ohustades lõpuks eesmärki vältida sellist karistamata jätmist.
- 52 Lisaks tuleb märkida, et käesoleva kohtuotsuse punktis 43 meenutatud kohtupraktika põhineb eeldusel, et liikmesriik, mille kodakondsus on väljanõutaval isikul, kaalub ise Euroopa vahistamismääruse tegemise vajalikkust, kui taotluse saanud liikmesriik teatab talle ühe tema kodaniku suhtes tehtud väljaandmist taotluse olemasolust. Samuti tuleb asuda seisukohale, et liikmesriik, mille kodakondsus väljanõutaval isikul on, võib oma kriminaalõigusliku pädevuse raames kaalutusõigust teostades ja vastavalt oma riigisisesele õigusele otsustada paluda taotlevalt kolmandalt riigilt kriminaaltoimiku edastamist, et kaaluda võimaliku kriminaalmenetluse otstarbekust.
- 53 Eeltoodust tuleneb, et tingimusel, et taotluse saanud liikmesriigi ametiasutused on nõuetekohaselt teavitanud selle liikmesriigi ametiasutusi, mille kodakondsus on väljanõutaval isikul, vastavalt käesoleva kohtuotsuse punktis 48 täpsustatule, võivad taotluse saanud liikmesriigi ametiasutused jätkata väljaandmismenetlust, ja tingimuste täidetuse korral selle isiku välja anda, kui liikmesriik, mille kodanik isik on, ei ole mõistliku aja jooksul Euroopa vahistamismäärust teinud, võttes arvesse kõiki üksikjuhtumi asjaolusid.
- 54 Niisugusel juhul võib taotluse saanud liikmesriik seega isiku välja anda, ilma et ta peaks ootama kauem, kui see on mõistlik, et liikmesriik, mille kodakondsus väljanõutaval isikul on, teeb ametliku otsuse, millega ta loobub selle isiku suhtes Euroopa vahistamismääruse tegemisest. Vastupidine lähenemine läheks nimelt kaugemale sellest, mida eeldab liidu õiguse kohaselt kriminaalasjades tehtava koostöö ja vastastikuse abi mehhanismide rakendamine, ning tekiks oht, et väljaandmise menetlus põhjendamatult viibiks.
- 55 Selleks peab taotluse saanud liikmesriik õiguskindluse huvides teatama liikmesriigile, mille kodanik väljanõutav isik on, mõistliku tähtaja, mille möödumisel, juhul kui viimati nimetatud liikmesriik ei ole Euroopa vahistamismäärust teinud, antakse see isik tingimuste täidetuse korral välja. Sellise tähtaja määramisel tuleb arvesse võtta kõiki kohtuasja asjaolusid, eelkõige isiku võimalikku väljaandmisvahistuses pidamist ja asja keerukust.
- 56 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb teisele küsimusele vastata, et ELTL artikleid 18 ja 21 tuleb tõlgendada nii, et juhul, kui seda liikmesriiki, mille kodanik on liidu kodanikust väljanõutav isik, kelle suhtes on kolmas riik esitanud teisele liikmesriigile väljaandmist taotluse, on viimati nimetatud liikmesriik sellest taotlusest teavitanud, ei ole kumbki nendest liikmesriikidest kohustatud paluma väljaandmist taotleval kolmandal riigil edastada neile kriminaaltoimiku koopia, et selle isiku kodakondsusjärgne liikmesriik saaks kaaluda võimalust ise selle isiku suhtes kriminaalmenetlust läbi viia. Kui taotluse saanud liikmesriik on nõuetekohaselt teavitanud liikmesriiki, mille kodakondsus

väljanõutaval isikul on, väljaandmistaotluse olemasolust, kõigist õiguslikest ja faktilistest asjaoludest, mida taotluse esitanud kolmas riik on taotluses nimetanud, ning mis tahes muutustest isiku olukorras, mis on olulised tema suhtes Euroopa vahistamismääruse võimalikuks tegemiseks, võib juhul, kui viimati nimetatud liikmesriik ei ole vahistamismäärust teinud mõistliku tähtaja jooksul, mille taotluse saanud liikmesriik on talle kõiki üksikjuhtumi asjaolusid arvestades andnud, taotluse saanud liikmesriik selle isiku välja anda, ilma et ta peaks ootama, kuni isiku kodakondsusjärgne liikmesriik ametliku otsusega loobub sellise vahistamismääruse tegemisest, mis puudutab vähemalt samu tegusid kui need, mida on väljaandmistaotluses nimetatud.

Kolmas küsimus

- 57 Kolmanda küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas ELTL artikleid 18 ja 21 tuleb tõlgendada nii, et liikmesriik, kellele kolmas riik on esitanud väljaandmistaotluse teise liikmesriigi kodanikust liidu kodaniku suhtes kriminaalmenetluse läbiviimiseks, on kohustatud väljaandmisest keelduma, ja juhul, kui tema riigisisene õigus seda võimaldab, ise kriminaalmenetluse läbi viima.
- 58 Tuleb märkida, et väljaandmine on menetlus, mille eesmärk on võidelda sellise isiku karistamata jäämise vastu, kes viibib muul territooriumil kui see, kus ta kuriteo väidetavalt toime pani. Kuigi põhimõtet *aut dedere, aut iudicare* (kas välja anda või kohut mõista) arvestades kompenseerib riigi kodanike välja andmata jätmist üldjuhul taotluse saanud liikmesriigi võimalus viia menetlus läbi omaenda kodanike suhtes, kes on raske kuriteo toime pannud väljaspool tema territooriumi, puudub sellel liikmesriigil enamasti pädevus selliste tegude üle õigust mõista, kui oletatava kuriteo toimepanijal ega kannatanul ei ole selle liikmesriigi kodakondsust. Väljaandmine võimaldab seega vältida olukorda, kus riigi territooriumil kuriteo toime pannud isikud, kes on sellelt territooriumilt põgenenud, jäävad karistuseeta (6. septembri 2016. aasta kohtuotsus Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, punkt 39).
- 59 Selles kontekstis on Euroopa Kohus otsustanud, et riigisisised õigusnormid, mis võimaldavad rahuldada väljaandmistaotluse kriminaalmenetluse läbiviimiseks ja kohtuotsuse tegemiseks kolmandas riigis, kus kuritegu on oletatavalt toime pandud, näivad taotletava eesmärgi saavutamiseks sobivad, välja arvatud juhul, kui puudub alternatiivne meede, mis oleks ELTL artikliga 21 antud õiguste teostamist vähem kahjustav (vt selle kohta 6. septembri 2016. aasta kohtuotsus Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, punktid 40 ja 41).
- 60 Käesoleval juhul kuulub eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimus siiski konteksti, milles – erinevalt käesoleva kohtuotsuse punktis 58 märgitust – taotluse saanud liikmesriigi õigus võimaldab sellel liikmesriigil viia välismaalase suhtes läbi kriminaalmenetluse seoses kuritegudega, mis on toime pandud väljaspool tema territooriumi. Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et karistusseadustiku § 7 lõige 2 näeb ette Saksamaal kriminaalasju menetlevate asutuste subsidiaarse pädevuse menetleda välisriigis toime pandud kuritegusid juhul, kui isikut ei anta välja, ning sealhulgas ka siis, kui need teod on toime pannud välisriigi kodanik.
- 61 Saksamaa valitsus leiab, et tõlgendus, mille eelotsusetaotluse kohus on karistusseadustiku § 7 lõike 2 punktile 2 andnud, ei ole õige. Selle valitsuse arvates kuulub selles sättes ette nähtud subsidiaarne pädevus kohaldamisele üksnes siis, kui väljaandmist taotleb kolmas riik ei saa või ei taha menetlust läbi viia. Põhikohtuasjas see aga nii ei ole, mistõttu ei võimalda Saksamaa valitsuse hinnangul nimetatud säte Saksamaal BY suhtes kriminaalmenetlust läbi viia.
- 62 Sellega seoses tuleb meenutada, et mis puutub riigisisese õiguskorra sätete tõlgendamisse, siis peab Euroopa Kohus põhimõtteliselt tuginema eelotsusetaotlusest tulenevatele hinnangutele. Nimelt ei ole Euroopa Kohus väljakujunenud praktika kohaselt pädev tõlgendama liikmesriigi õigust (7. augusti 2018. aasta kohtuotsus Banco Santander ja Escobedo Cortés, C-96/16 ja C-94/17, EU:C:2018:643, punkt 57 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 63 Seega tuleb kolmandat küsimust analüüsida karistusseadustiku § 7 lõike 2 sellise tõlgenduse alusel, nagu see nähtub eelotsusetaotlusest. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne on vajaduse korral kontrollida selle tõlgenduse õigsust.
- 64 Samas tuleb asuda seisukohale, et ERTL artikleid 18 ja 21 ei saa tõlgendada nii, et taotluse saanud liikmesriik on kohustatud keelduma teise liikmesriigi kodanikust liidu kodaniku väljaandmisest ja ise tema suhtes kriminaalmenetlust läbi viima seoses kuritegudega, mis on toime pandud kolmandas riigis, kui taotluse saanud liikmesriigi õigus annab sellele liikmesriigile õiguse viia liidu kodaniku suhtes läbi kriminaalmenetlus seoses teatavate kuritegudega, mis on toime pandud kolmandas riigis.
- 65 Nimelt võtaks sellisel juhul väljaandmisest keeldumise ja kriminaalmenetluse läbiviimise kohustus taotluse saanud liikmesriigilt võimaluse ise otsustada riigisisese õiguse alusel selle kodaniku suhtes menetluse alustamise otstarbekuse üle, võttes arvesse kõiki konkreetse juhtumi asjaolusid, sealhulgas võimalusi jõuda olemasolevaid tõendeid arvestades kriminaalasjas süüdimõistmiseni. Niisugune kohustus väljuks seega piiridest, mille liidu õigus võib panna selle liikmesriigi kaalutusõiguse kasutamisele seoses menetluse alustamise otstarbekusega valdkonnas, mis nagu kriminaalõigus kuulub Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt liikmesriikide pädevusse, isegi kui liikmesriigid on kohustatud seda pädevust teostama liidu õigust järgides (vt selle kohta 26. veebruari 2019. aasta kohtuotsus *Rimšēvičs ja EKP vs. Läti*, C-202/18 ja C-238/18, EU:C:2019:139, punkt 57).
- 66 Sellest järeldub, et kui liikmesriik on nagu põhikohtuasjas saanud kolmandalt riigilt taotluse anda kriminaalmenetluse läbiviimiseks välja teise liikmesriigi kodanikust liidu kodanik, siis tekib liidu õiguses üksnes küsimus, kas taotluse saanud liikmesriik võib selle liidu kodaniku suhtes toimida viisil, mis vähem kahjustaks tema võimalust kasutada oma õigust vabale liikumisele ja riigis elamisele, kaaludes selle kodaniku üleandmist tema kodakondsusjärgsele liikmesriigile, selle asemel, et ta välja anda väljaandmist taotlevale kolmandale riigile (vt analoogia alusel 10. aprilli 2018. aasta kohtuotsus *Pisciotti*, C-191/16, EU:C:2018:222, punkt 50).
- 67 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb kolmandale küsimusele vastata, et ERTL artikleid 18 ja 21 tuleb tõlgendada nii, et liikmesriik, kellele kolmas riik on esitanud väljaandmistetaotluse teise liikmesriigi kodanikust liidu kodaniku suhtes kriminaalmenetluse läbiviimiseks, ei ole kohustatud väljaandmisest keelduma ega juhul, kui tema riigisisene õigus seda võimaldab, ise kriminaalmenetlust läbi viima.

Kohtukulud

- 68 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamiseiga seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

- 1. ERTL artikleid 18 ja 21 tuleb tõlgendada nii, et need on kohaldatavad sellise Euroopa Liidu kodaniku olukorrale, kes ühe liikmesriigi kodanikuna elab teise liikmesriigi territooriumil ja kelle suhtes on kolmas riik esitanud viimati nimetatud riigile väljaandmistetaotluse, ka juhul, kui see kodanik on viinud oma huvide keskmesse teise liikmesriiki üle ajal, mil tal liidu kodaniku staatust veel ei olnud.**
- 2. ERTL artikleid 18 ja 21 tuleb tõlgendada nii, et juhul, kui seda liikmesriiki, mille kodanik on liidu kodanikust väljanõutav isik, kelle suhtes on kolmas riik esitanud teisele liikmesriigile väljaandmistetaotluse, on viimati nimetatud liikmesriik sellest taotlusest teavitanud, ei ole kumbki nendest liikmesriikidest kohustatud paluma väljaandmist taotleval kolmandal riigil edastada neile kriminaaltoimiku koopia, et selle isiku kodakondsusjärgne liikmesriik saaks kaaluda võimalust ise selle isiku suhtes kriminaalmenetlust läbi viia. Kui taotluse saanud**

liikmesriik on nõuetekohaselt teavitanud liikmesriiki, mille kodakondsus väljanõutaval isikul on, väljaandmistaotluse olemasolust, kõigist õiguslikest ja faktilistest asjaoludest, mida taotluse esitanud kolmas riik on taotluses nimetanud, ning mis tahes muutustest isiku olukorras, mis on olulised tema suhtes Euroopa vahistamismääruse võimalikuks tegemiseks, võib juhul, kui viimati nimetatud liikmesriik ei ole vahistamismäärust teinud mõistliku tähtaja jooksul, mille taotluse saanud liikmesriik on talle kõiki üksikjuhtumi asjaolusid arvestades andnud, taotluse saanud liikmesriik selle isiku välja anda, ilma et ta peaks ootama, kuni isiku kodakondsusjärgne liikmesriik ametliku otsusega loobub sellise vahistamismääruse tegemisest, mis puudutab vähemalt samu tegusid kui need, mida on väljaandmistaotluses nimetatud.

3. ELTL artikleid 18 ja 21 tuleb tõlgendada nii, et liikmesriik, kellele kolmas riik on esitanud väljaandmistaotluse teise liikmesriigi kodanikust liidu kodaniku suhtes kriminaalmenetluse läbiviimiseks, ei ole kohustatud väljaandmisest keelduma ega juhul, kui tema riigisisene õigus seda võimaldab, ise kriminaalmenetlust läbi viima.

Allkirjad